

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 16 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Wieczorek

Protokolant: st. sekr. sąd. Maria Kaczmarek

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2018 r. w Poznaniu

na rozprawie sprawy z powództwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością W. Sp.k. z siedzibą w W.

przeciwko I. M. (1), A. M. (1)

o zapłatę

- 1. Uchyła nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w dniu 15 lutego 2016 r. pod sygn.. (...) w stosunku do I. M. (1) i A. M. (1) i oddała powództwo w stosunku do tych pozwanych;**
- 2. Zasądza od powoda tytułem zwrotu kosztów postępowania na rzecz pozwanej I. M. (1) kwotę 12.641,00 złotych a na rzecz pozwanej A. M. (1) kwotę 16.641,00 zł.**
- 3. Nakazuje ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa Sąd Okręgowy w Poznaniu kwotę 422,78 złotych.**

SSO Agnieszka Wieczorek

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...) spółka komandytowa z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanych (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., P. M., M. M., I. M. (1) i A. M. (1) solidarnie kwoty 128.595,55 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 5 lutego 2016 r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje żądanie powód wskazał, że jest w posiadaniu weksla własnego wystawionego przez pozwaną spółkę i poręczonego przez pozostałych pozwanych, opiekującego na sumę dochodzoną pozwem. Weksel ten, mimo upływu terminu, nie został wykupiony (pozew - k. 2-3v).

Dnia 15 lutego 2016 r. tutejszy Sąd wydał w postępowaniu nakazowym nakaz zapłaty zobowiązując pozwanych solidarnie do zapłaty na rzecz pozwanego kwoty dochodzonej pozwem (k. 20).

Zarzuty od nakazu zapłaty wnieśli A. M. (1) (k. 28-29) i M. M. (k. 38-39) oraz P. M. (k. 91-92) i I. M. (1) (k. 58-58v). Wszyscy oni domagali się uchylenia nakazu i oddalenia powództwa. M. M. i A. M. (1) podnosili, że ta ostatnia nigdy nie podpisała załączonego do akt weksla, a podpis, który widnieje na dokumencie nie pochodzi od niej. Analogiczny zarzut dotyczący swojego podpisu podniosła I. M. (1), a jej stanowisko poparł mąż P. M..

Postanowieniem z dnia 2 marca 2017 r. (k. 420) Sąd odrzucił zarzuty wniesione przez M. M. i P. M..

W związku powyższym i z uwagi na niewniesienie zarzutów w imieniu pozwanej spółki wydany nakaz zapłaty uprawomocnił się w stosunku do (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., a z uwagi na prawomocne odrzucenie zarzutów również w stosunku do pozwanych P. M. i M. M..

W odpowiedzi na zarzuty (k. 473-475) powód wniósł o utrzymanie w mocy nakazu zapłaty. W jego ocenie nawet pobieżna analiza dokumentów znajdujących się w aktach sprawy wskazuje, że podpisy złożone na wekslu pochodzą od I. M. (1) i A. M. (2).

Postanowieniem z 17 maja 2016 r. (k. 179) Sąd wstrzymał wykonanie wydanego w sprawie nakazu zapłaty w stosunku do I. M. (1). Wniosek o wstrzymanie wykonania nakazu w stosunku do A. M. (1) został prawomocnie oddalony postanowieniem Sądu Apelacyjnego w (...) r. (k. 383).

Sąd ustalił, co następuje.

Dnia 19 sierpnia 2015 r. spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., działając przez prezesa zarządu P. M. i członka zarządu M. M., wystawiła weksel własny na kwotę 128.595,55 zł z terminem płatności oznaczonym na dzień 4 lutego 2016 r.

P. M. i M. M., działając w imieniu własnym, dodatkowo poręczyli za weksel. Na dokumencie weksla znajdują się również podpisy zawierające imiona i nazwiska I. M. (1) i A. M. (1).

Dowód: weksel (kserokopia - k. 12).

Pismami z dnia 25 stycznia 2016 r. pełnomocnik powoda wezwał pozwanych do zapłaty kwoty wskazanej na wekslu. Pozwani nie odpowiedzieli na te wezwania i nie zapłacili na rzecz powoda.

Dowód: pisma z 25.01.2016 r. (k. 13-17v).

Znajdujące się na wekslu z dnia 19 sierpnia 2015 r. podpisy (...) i (...) nie zostały nakreślone przez pozwane. Zostały one nakreślone metodą naśladownictwa wzrokowego, o czym świadczy nienaturalne tępo kreślenia, nienaturalna fluktuacyjność i zaburzenia w przebiegu linii zapisów, różnice w przebiegu podstawowych linii pisma, odmienny sposób stosowanych wiązań literowych, rozbieżności grafologiczne w obrębie poszczególnych cech elementów konstrukcyjnych, charakterystycznych dla powierzchniowej i nieskutecznej próby naśladownictwa grafizmu.

Dowody: opinia biegłego grafologa mgr K. Ż. (k. 531-556), zeznania biegłej (k. 631-632), zeznania pozwanych A. M. (1) (k. 484-485) i I. M. (1) (k. 484).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych dowodów, które uznał za wiarygodne.

Za wiarygodne i przydatne dla sprawy Sąd uznał złożone w sprawie dokumenty. Zostały one sporządzone przez uprawnione podmioty, ich treść nie była podważana przez strony, a Sąd nie znalazł podstaw by kwestionować je z urzędu.

Sąd uznał za przydatną dla rozstrzygnięcia opinię biegłej sądowej z dziedziny grafologii mgr K. Ż.. Była ona kompletna, nie zawierała luk i błędów logicznych, wykonana została w sposób fachowy, zgodnie ze standardami obowiązującymi biegłych.

Zastrzeżenia do powyżej opinii zgłosił powód (pismo z 30 stycznia 2018 r. - k. 587-588). W szczególności zarzucał, że biegła opierała się na kserokopiach i nie pobrała próbek pisma od pozwanych, a więc użyła niewiarygodnego i nieprawidłowego materiału porównawczego. Powód zarzucił również, że opinia jest zbyt ogólnikowa, a biegła nie odniosła się do wielu odmienności w zakresie kreślonych podpisów.

Do powyższych zastrzeżeń biegła ustosunkowała się na rozprawie dnia 14 marca 2018 r. (k. 631-632). W pierwszej kolejności wskazała, że jako materiał porównawczy posłużyły jej zarówno oryginały dokumentów, jak i kserokopie. Zauważyła jednocześnie, że kserokopie, choć są zubożone w porównaniu do oryginałów, również mogą stanowić przedmiot analizy i zazwyczaj (tak jak w niniejszej sprawie) używane są jako potwierdzenie wniosków płynących z analizy oryginałów. W związku z tym wykluczenie kserokopii a priori nigdy nie ma miejsca i w istocie stanowi błąd. Zdarzają się nawet sytuacje, że opinia wydawana jest jedynie w oparciu o kserokopie, choć wówczas nie ma ona charakteru kategoriycznego. Biegła wskazała, że to do niej należy również ocena czy materiał jest wystarczający do wydania opinii i to nawet wówczas, gdyby składał się jedynie z kserokopii.

Odnoszą się do zarzutu, że podpisy na dokumentach stanowiących materiał porównawczy nie zostały złożone w obecności urzędnika, biegła wskazała, że nie może stanowić to podstawy do twierdzenia, że nie zostały one nakreślone przez pozwane. Biegła podkreśliła, że gdyby istniały wątpliwości co do tego przez kogo został nakreślony materiał porównawczy, to nie mogłaby przyznać mu autentyczności. W niniejszej sprawie takie wątpliwości nie istniały, a i strona powodowa nie potrafiła w żaden sposób uzasadnić swoich twierdzeń w tym zakresie. Skoro zatem materiał porównawczy był wystarczająco szeroki i nie budziła zastrzeżeń jego autentyczność, to nie było również potrzeby pobierania próbek pisma od pozwanych.

Biegła wyjaśniła również, że skoro materiał porównawczy jest jednorodny, jednolity, spójny, to nie ma przeszkód, żeby traktować go jako jedność i porównywać z nim materiał dowodowy. Za błędne uznała w związku z tym twierdzenia powoda, że każdy podpis powinien być analizowany osobno, tym bardziej, że już „na pierwszy rzut oka” różnią się one w zapisie. Biegłą podkreśliła, że nie jest możliwe złożenie dwóch identycznych podpisów, nawet w krótkich odstępach czasu. Różnice mogą dotyczyć nawet sposobu kreślenia konkretnych liter. Identyczne są natomiast cechy pisma, jak jego topografia, oddalenie liter, kąty nachylenia i to one są brane pod uwagę przy ocenie grafologicznej, a nie sam wygląd konkretnych słów czy liter. Innymi słowy dwie te same litery, nakreślone przez tą samą osobę, mogą wyglądać w sposób skrajnie odmienny, jednakże wspomniane cechy pozostają identyczne. W związku z tym samo zróżnicowanie występujące w zapisie nie są wystarczające do uznania, że materiał porównawczy nie jest jednolity. Reasumując, z pozoru różne, w domyśle pochodzące od różnych osób, podpisy mogą okazać się podpisami jednej osoby, przy czym wskazywana przez powoda ocena „gołym okiem”, przez laika, nie jest wystarczająca bo nie uwzględnia np. naciskowości, gestu graficznego i wielu innych cech.

Wobec powyższego należało uznać, że powód nie zgłosił zarzutów, które skutecznie podważyłyby prawidłowość i rzetelność opracowanej w sprawie opinii, a wszystkie podniesione wątpliwości biegła rzeczowo i rzetelnie wyjaśniła. Dlatego Sąd uznał opinię za w pełni przydatną dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Za wiarygodne Sąd uznał również zeznania pozwanych A. M. (1) i I. M. (1). Były one logiczne i spójne z pozostałym materiałem dowodowym, w szczególności, co do nienakreślenia przez nie podpisów na dokumencie weksla, z opinią biegłej grafolog.

Sąd zważył, co następuje.

Zarzuty podniesione przez A. M. (1) i I. M. (1) zasługiwały na uwzględnienie, co musiało skutkować uchYLENIEM w stosunku do nich nakazu zapłaty.

W toku niniejszego postępowania powód domagał się zapłaty kwoty 128.595,55 zł od pozwanych (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., P. M., M. M., I. M. (2) i A. M. (1). Wydany w sprawie nakaz zapłaty uprawomocnił się w stosunku do (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., P. M., M. M. wobec czego przedmiotem dalszego postępowania była jedynie zasadność powództwa skierowanego przeciwko A. M. (1) i I. M. (1).

Wedle twierdzeń pozwu podstawą zobowiązania pozwanych było poręczenie weksla wystawionego przez spółkę (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Podstawą ich ewentualnej odpowiedzialności stanowi zatem art. 32 ustawy – Prawo wekslowe, zgodnie z którym poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. W myśl natomiast art. 30 ustawy, zapłatę weksla można zabezpieczyć poręczeniem wekslowym (aval) co do całości sumy wekslowej lub co do jej części. Poręczenie może dać osoba trzecia lub nawet osoba podpisana na wekslu. Poręczenie umieszcza się na wekslu albo na przedłużku. Poręczenie oznacza się wyrazem "poręczam" lub innym zwrotem równoznacznym. Podpisuje je poręczyciel.

Pozwane konsekwentnie kwestionowały fakt złożenia swoich podpisów pod wekslem i te ich zarzuty okazały się ostatecznie, w świetle opinii biegłej grafolog, zasadne. Skoro zatem pozwane nie złożyły podpisu na dokumencie weksla to oznacza to, że nie poręczyły za jego spłatę. Nie został zatem nawiązany stosunek zobowiązaniowy między nimi a powodem. Ten ostatni nie może zatem domagać się zapłaty od pozwanych.

Powyższe prowadzić musiało do uchYLENIA nakazu zapłaty w stosunku do pozwanych A. M. (1) i I. M. (1) oraz oddalenia powództwa wobec nich.

O kosztach poniesionych przez pozwane orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i 3 K.p.c. obciążając nimi w całości powoda, jako przegrywającego. W konsekwencji zasądzono od niego na rzecz I. M. (1) kwotę 12.641 zł na którą złożyły się: opłata od zarzutów – 4.824 zł, opłata od wniosku o uchylene zabezpieczenia - 100 zł, zaliczka na koszty opinii biegłego - 500 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa - 17 zł, koszty zastępstwa procesowego - 7200 zł, a na rzecz A. M. (1) kwotę 16.641 zł, na którą złożyły się: opłata od zarzutów – 4824 zł, opłata od wniosku o uchylene zabezpieczenia - 100 zł, zaliczka na koszty opinii biegłego - 500 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa - 17 zł, koszty zastępstwa procesowego (w tym za II instancję w postępowaniu zażaleniovym) - 10.800 zł.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazano ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 422,78 zł stanowiącą różnicę między kosztami sporządzenia opinii przez biegłego, a zaliczkami uiszczonymi przez pozwane.

SSO Agnieszka Wieczorek